

УДК 7: 316.77
DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2018.147514>

Микуланинець Леся Михайлівна
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри співу,
диригування і музично-теоретичних дисциплін
Мукачівського державного університету
ORCID 0000-0002-6346-6532
l.mikulaninets@gmail.com

МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ КУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЛЮДСТВА

Мета роботи – на основі аналізу та узагальнення праць у галузі філософії, мистецтвознавства та культурології уточнити поняття «культурна комунікація», висвітлити специфіку мистецтва як засобу спілкування, обґрунтувати його вплив на діалог людства з матеріальними та духовними здобутками різних епох. **Методологія дослідження** полягає у застосуванні аналітичного, культурологічного, історичного, аксіологічного та системного підходів для розкриття потенціалу мистецтва у передачі культурних досягнень homo sapiens. **Наукова новизна.** У статті аргументовано думку, що мистецтво є одним із основних чинників у побудові комунікативної системи спілкування; уточнено поняття «культурна комунікація»; висвітлено роль мистецтва як транслятора художніх здобутків людства в різні історичні періоди. **Висновки.** Культурна комунікація – частина глобального процесу взаємодії між суб'єктами матеріальної й духовної сфери різноманітних епох, ціллю якого є сприйняття, засвоєння, трансляція на сучасному рівні гуманістичних ідей, осмислення та пошуки відповідей на важливі філософські питання. Мистецтво здатне задовольнити вищу комунікативну потребу персони бути включеною у безперервність буття шляхом актуалізації вічних ідеалів. Завдяки цій функції воно забезпечує збереження і передачу традицій та суспільного досвіду, робить окремих індивідуумів частиною людства. Художні зразки як засіб культурної комунікації поєднують кінець та нескінченність історії. Дякуючи своїй діалогічній природі, мистецтво стає універсальною формою, через яку не тільки висловлюється конкретний творець, але і сучасний глядач (слухач), що є причетним до досвіду як окремого майстра, його нації, так і всього людства.

Ключові слова: мистецтво; комунікація; культурна комунікація; людство.

Микуланинець Леся Михайлівна, кандидат искусствоведения, старший преподаватель кафедры пения, дирижирования и музыкально-теоретических дисциплин

Искусство как средство культурной коммуникации человечества

Цель работы – на основе анализа и обобщения работ в области философии, искусствоведения и культурологии уточнить понятие «культурная коммуникация», раскрыть специфику искусства как средства общения, обосновать его влияние на диалог человечества с материальными и духовными достижениями разных эпох. **Методология исследования** заключается в применении аналитического, культурологического, исторического, аксиологического и системного подходов для раскрытия потенциала искусства в передаче культурных достижений homo sapiens. **Научная новизна.** В статье аргументировано мнение, что искусство является одним из основных факторов в построении коммуникативной системы общения; уточнено понятие «культурная коммуникация»; освещена роль искусства как транслятора художественных достижений в различные исторические периоды. **Выводы.** Культурная коммуникация – часть глобального процесса взаимодействия между субъектами материальной и духовной сферы различных эпох, целью которого является восприятие, усвоение, трансляция на современном уровне гуманистических идей, осмысление и поиски ответов на важные философские вопросы. Искусство способно удовлетворить высшую коммуникативную потребность персоны быть включенной в непрерывность бытия путем актуализации вечных идеалов. Благодаря этой функции оно обеспечивает сохранение, передачу традиций и общественного опыта, эпох, делает отдельных индивидуумов частью человечества. Художественные образцы как средство культурной коммуникации объединяют конечность и бесконечность истории. Благодаря своей диалогической природе искусство становится универсальной формой, через которую не только высказывается конкретный создатель, но и современный зритель (слушатель), который причастен к опыту как отдельного мастера, его нации, так и всего человечества.

Ключевые слова: искусство; коммуникация; культурная коммуникация; человечество.

Mykulanynets Lesya, Senior Lecturer in department of singing, conducting and music-theoretical disciplines of Mukachevo State University, candidate of Arts

Art as a cultural activity community of humanity

The purpose of the article is to clarify the concept of “cultural communication” on the basis of analysis and generalization of works in the field of philosophy, art criticism and cultural studies, to highlight the specifics of art as a means of communication, to substantiate its influence on the dialogue of mankind with the material and spiritual achievements of different epochs. **Methodology.** The research methodology is the application of analytical, cultural, historical, axiological and systematic approaches for disclosure the potential of art in the transfer of cultural achievements of homo sapiens. **Scientific Novelty.** The article argues that art is one of the main factors in the construction of a communicative system. In it, there was specified a notion of “cultural communication.” Also, there was highlighted the role of art as a translator of artistic achievements of humanity during different historical periods. **Conclusions.** The cultural communication is a part of the global process of interaction between the subjects of the material and spiritual sphere of various epochs. The purpose of it is the perception, the assimilation, the translation of humanistic ideas at the modern level, the understanding and the search for answers to the important philosophical questions. Art can satisfy the higher communicative need of a person to be included in the continuity of being by updating the eternal ideals. Due to this function,

it ensures preservation and transfer of traditions and social experience and makes individuals a part of humankind. Artistic patterns as a means of cultural communication combine the finality and the infinity of the history. Due to its dialogical nature art becomes a universal form through which a specific creator expresses as well as a contemporary viewer (listener) which is involved in the experience of an individual master, his nation and the whole humanity.

Key words: art; communication; cultural communication; humanity.

Актуальність теми дослідження. У сучасному соціокультурному просторі, в якому визначальною якістю є інтерактивність, інформаційність, масовість, доступність тощо, однією із важливих проблем постає побудова комунікативної моделі людського буття. Актуальність даної тематики знаходить своє втілення в активному вивченні різних видів спілкування (вербальне і невербальне), дослідженні можливостей мови (домінуючого засобу контактування у суспільстві), виявленні закономірностей діалогу культур, аналізі варіантів трансляції здобутків у матеріальній та духовній сфері, розкритті комунікативного потенціалу мистецтва тощо.

Питання пошуку досконалого способу спілкування може бути вирішене шляхом зміни традиційних поглядів на даний процес. Так історично склалося, що він інтерпретувався передусім у вимірі взаємозв'язку індивідуумів. Мистецтво у цьому контексті розглядалось лише як один із можливих шляхів організації контакту між людьми. Однак, ситуація істотно змінилася в ХХ столітті, коли усталене уявлення про культурні здобутки як про засіб естетичного виховання особистості було доповнено розумінням їх визначної ролі у взаємодії між персонами, етносами та цілими народами. Суспільство усвідомило, що така комунікація знімає соціальні, територіальні та мовленнєві бар'єри.

Аналіз специфіки зазначеної проблеми потребує залучення до дослідницького наукового апарату та досягнень різних гуманітарних наук: філософії, лінгвістики, мистецтвознавства тощо. Відмітимо, що майже всі значущі концепції культури, які виникають у ХХ столітті, так чи інакше утверджують думку про її комунікативну природу (Р. Барт, К. Леві-Стросс, Ф. де Соссьюр, М. Фуко, Р. Якобсон, М. Бахтін, Ю. Лотман, Д. Чижевський, І. Бичко, А. Гуревич, С. Кримський та ін.). Мистецтво як складова духовного спадку людства також характеризується потужним потенціалом контактування. Вивченням представленого питання займалися такі зарубіжні науковці, як Г. Франк, І. Гердер, Г. Лессінг, Ч. Моріс, М. Хайдеггер та ін.

Однак, реалії сьогодення, в яких особливу вагомість мають нові способи спілкування – телебачення, друковані газети та журнали, інтернет, що не завжди утверджують гуманістичні й вічні ідеали (а часом виконують маніпулятивну функцію), посилюють роль художньої творчості як засобу комунікації. Актуальності набуває засвоєння провідних ідей кожної історичної епохи, які вона прагне констатувати та передати наступним поколінням через мистецькі твори. Це певний культурний спадок, своєрідні змістові, етичні, моральні, духовні меседжі, які на матеріальному і ментальному рівнях ми сприймаємо, пізнаючи зразки людської діяльності.

Мета дослідження – на основі аналізу та узагальнення праць у галузі філософії, мистецтвознавства та культурології уточнити поняття «культурна комунікація», висвітлити специфіку мистецтва як засобу спілкування, обґрунтувати його вплив на діалог людства з матеріальними та духовними здобутками різних епох.

Виклад основного матеріалу. Загальновідомим і усталеним фактом є те, що мистецтво – це форма суспільної свідомості; вид праці особистості, який відображає дійсність у конкретних чуттєвих образах. Воно володіє універсальною мовою, зрозумілою для представників різних національностей, незалежно від того історичного періоду, в якому вони живуть. Серед його призначення (виховного естетичного, пізнавального, гедоністичного тощо), провідним, на нашу думку, постає комунікаційне. Недарма філософи різних епох (Арістотель, Г. Гердер, А. Бергсон, Б. Кроче та ін.) вказували на перевагу в ньому саме функції спілкування.

Цілком зрозуміло, що творчість однією із головних цілей має діалог – як з своїми сучасниками, так і з наступними поколіннями. Контакткування є визначальним на всіх рівнях побутування мистецтва: на першому – виступає результатом комунікації креативної персони й матеріалу; на наступних – процесом взаємодії з тим, хто перцептує. Тобто у рамках засвоєння культурного зразка можливе спілкування з його героями (особливо це помітно в літературі, театрі, живопису та скульптурі) і з майстром. Можна сказати, що художній твір без контакту із тими, хто буде засвоювати, входити із ним у зв'язки, не існує, він обов'язково передбачає особистісну реакцію.

Вияви креативності, завдяки своїй діалогічній структурі, з одного боку, демонструють певну досконалість образу, з іншого – передбачають програму ідеальної глядацької відповіді. Разом з тим, спілкування публіки з творчістю видатного митця приводить її до життя, знімає кордони між матеріальним і духовним світом, надає їй нової якості, що є наслідком культурного контактування.

Актуалізація комунікативної функції мистецтва визначає характер продукту діяльності творців як попередніх епох, так і сучасності. Виділення даного компонента закономірно потребує концентрації дослідницького інтересу на розумінні сутності даного виду спілкування.

У науковій літературі існує численна кількість тлумачень терміна «комунікація»: механізм, за допомогою якого забезпечуються існування та розвиток людських стосунків, який охоплює всі розумові символи, можливості їх трансляції у просторі та збереження у часі (Ч. Кулі); соціальне поєднання

індивідів засобами мови та знаків, установлення загальнозначущих наборів правил для різної цілеспрямованої діяльності (К. Черрі); акт відправлення інформації від мозку однієї особистості до мозку іншої (П. Сміт, К. Беррі, А. Пулфорд); специфічний обмін меседжами, процес демонстрації емоційного та інтелектуального змісту (А. Б. Звєгінцев, А. П. Панфілов) тощо [1, 178].

Із вищенаведених визначень можна дійти висновку, що в широкому розумінні спілкування означає будь-яку людську дію, відносини між індивідуумами, які виражають передачу певного повідомлення, змістових символів, спосіб їх популяризації у просторі й оберігання у різні історичні періоди. Проте, даний процес виконує свою суспільно-культурну функцію засобами конкретної знакової системи, яка в універсальних формулах притаманна усім видам мистецтва.

Відомий американський лінгвіст і антрополог Е. Холлом стверджував, що культура – це комунікація, а комунікація – це культура [2, 89]. Повністю погоджуючись з першою частиною його тези, вважаємо другу досить дискусійною, оскільки не всіляке контактування в основі має даний потенціал. Однак, сконцентруємось на початковому постулаті даної думки, саме він розкриває діалогічну природу цивілізаційного досвіду. Твір мистецтва, який витримав випробування часом, включений у духовний спадок цивілізації і передає конкретний зміст не лише групі персон, для якої він був написаний (мається на увазі, що першими адресатами художніх здобутків є ті, хто жили у той час, в якому вони створені), але і всьому людству. Таким чином, у XXI столітті, через культуру ми сприймаємо, усвідомлюємо і трансформовано засвоюємо провідні ідеї попередніх епох. Вони передають інформацію про їх ідеали, прагнення, навіть помилки, які мали б навчили брати до уваги трагічні історичні події.

Суголосною ідеєю Е. Холла є думка Ю. Лотмана: “Культура є формою спілкування між людьми і можлива лише у такій групі, в якій вони спілкуються. Її розвиток, як і акт творчої свідомості, є обмін між “Я” й “іншим”” [3, 117]. Інтерпретуючи бачення вченого, ми усвідомлюємо комунікаційну доміную в розумінні даного поняття. Однією із головних соціогенних потреб індивідуума є діалог через культуру. Вона виникає тоді, коли особистість накопичує власний життєвий досвід і бажає ним поділитись. Будь-який митець важливим завданням своєї діяльності ставить заявити про своє суб’єктивне бачення світу, бути почутим і зрозумілим цілим людством. Художні твори постають як своєрідна автобіографія креативної персони, портрет епохи, в якій вона живе, послання до наступних поколінь (причому таке, яке актуалізує вічні філософсько-етичні проблеми). У цьому контексті є очевидним, що мистецтво – засіб комунікації цілих цивілізацій.

Цікавим у поглядах Ю. Лотмана, у вимірі нашого дослідження, є бачення еволюції матеріальних і духовних надбань. Вважаємо, що тим “іншим” по відношенню до “Я”, про які говорить науковець, може бути художня творчість. Саме вона, з одного боку, створюється у рамках культури, відповідно з її домінуючими кодами, з іншого – для того, щоб вийти на новий рівень розвитку, мистецтву необхідно стати “чужим” до вже усталених норм й існуючих законів.

Суголосним вищезазначеним твердженням є тлумачення представленого виду комунікації дослідниками А. Виноградовою, О. Петровою, Н. Фоїною. Вони пропонують таке визначення: “сукупність природних і штучних знаків (символів, зображень) за допомогою яких відбувається збереження і передача від одного покоління до наступного накопиченого людського досвіду, що в подальшому трансформується в нові ідеї, відкриття, які формують соціальну пам’ять і впливають на майбутню організацію культури” [4, 218].

Представлене бачення заявленої проблематики, окрім функції оберігання суспільної практики, виділяє креативну складову даних дефініцій. Культура і комунікація є тим фундаментом, на якому ґрунтуються новації, дають поштовх для розвитку художніх шляхів, однак одночасно апелюють до традицій соціуму. Мистецтво у такій системі є універсальною формою контактування, оскільки у значущих його творах завжди прослідковується зв’язок із попередніми епохами, проте дійсно вагомими вони стають, коли декларують постулати, які ще не звучали в історії.

Г. Леонова під культурною комунікацією розуміє: “процес взаємодії або спілкування глядача (слухача) з творчими зразками у рамках художнього простору, який вибирає передачу і отримання інформації через різні канали; її інтеграцію у свідомість реципієнта” [5, 229]. На нашу думку, даний вид діалогу передбачає обмін саме мистецьким повідомленням, вони є її ядром та змістотворчим компонентом. Міжособистісний вплив здійснюється через сприймання та засвоєння досвіду всього людства, який закодований у цих меседжах.

Я. Яскевич визначає досліджуваний нами тип спілкування як “засіб відтворення, збереження і створення різних програм, які визначають риси конкретного типу культури” [6, 235]. Вважаємо, що експлікація досить вузько інтерпретує заявлену дефініцію. Вона вказує лише на побудову певної стратегії, на вектор розвитку матеріальних і духовних цінностей суспільної групи людей, не уточнюючи, яким чином можлива їх реалізація.

Сучасна гуманітарна наука пропонує велику кількість тлумачень поняття “культурна комунікація”. Однак, дуже часто акцент виставлений не на етичній чи естетичній складовій, а на соціальному аспекті. У цьому контексті заявлений термін постає як спосіб, за допомогою якого здійснюється управління діями індивідуумів, налагодження міжкультурного діалогу, він є умовою існування певного типу суспільства.

Визначаючи умови здійснення досліджуваного виду комунікації, багато дослідників вказують на необхідність спільності мови тих, хто залучений у процес спілкування, способів передачі інформації, і певні закони, згідно яких у конкретний історичний період відбувається функціонування ціннісних орієнтирів. Згідно вищенаведеної позиції ми вважаємо, що мистецтво є найбільш адекватною формою контактування, оскільки засоби виразності художньої творчості в певну епоху спільні для неподібних національних культур. Мова мистецтва (за виключенням літератури і театру) зрозуміла (хоча і на різних інтерпретаційних етапах, у залежності від внутрішнього розвитку особистості) цілому людству. Щодо каналів повідомлення, то вони діють на часовому або просторовому рівнях, впливаючи симультанно або суцесивно, однак є загальними для будь-якої аудиторії.

Відомо, що у конкретний історичний відрізок часу функціонують єдині постулати еволюції усіх видів мистецтва – вони доносять основну ідею. Наприклад, у середньовіччі панує теоцентричне розуміння світу. Зразки художності своїми специфічними засобами виразності його утверджують: музика – через одноголосний григоріанський хорал (Бог один, істина одна, тому домінує одноголосся); живопис – через іконографію, що розкриває основні засади християнського віровчення; театральне мистецтво – через церковну драму (інсценізація окремих євангельських епізодів); література – через своєрідні релігійні жанри та їх тематику також направлена на сповідування духовних цінностей. Це не означає, що інші постулати не функціонували у даний період, однак, знайомлячись з творами мистецтва, ми зчитуємо ті думки, про які нам розповідає епоха.

Висновки. Аналіз присвячених питанням культурної комунікації наукових праць дозволив констатувати, що вона є частиною глобального процесу взаємодії суб'єктів культури різноманітних історичних періодів, ціллю якого є сприйняття, засвоєння, трансформація та трансляція на сучасному рівні гуманістичних ідей, осмислення та пошуки відповідей на важливі філософські питання. Даний вид спілкування здійснюється через певні знакові символи, які містяться у художніх творах. Вони спільно інтерпретуються особистостями з неподібним соціальним досвідом, що сприяє налагодженню взаєморозумінню.

Мистецтво є ключовою ланкою у комунікації. Вона чи не єдина сфера у життєдіяльності цілого людства, засобами якої воно будує відносини з своєю епохою, її матеріальними та духовними надбаннями та органічно входить у вертикаль історичної та соціокультурної ситуації усіх часів. Художні твори постають тим еталоном, що через спілкування із глядачем (слухачем) здатний задовольнити вищу комунікативну потребу персони бути включеною у безперервність буття шляхом актуалізації вічних ідеалів. Завдяки цій функції мистецтво не старіє, забезпечує збереження і передачу традицій та суспільного досвіду, робить окремих індивідуумів людством.

Художні зразки як засіб культурної комунікації поєднують кінець і безкінечність історії. Вони є суб'єктом, що здійснює взаємодією особистостей різних епох. Завдяки своїй діалогічній природі мистецтво стає універсальною формою, через яку висловлюються не тільки конкретний творець, але і сучасний глядач (слухач), який є причетним до досвіду як окремого майстра, його нації, так і всього людства.

Література

1. Басин Е. Я. Искусство и коммуникация (очерки из истории философско-эстетической мысли). Москва : МОНФ, 1999. 240 с.
2. Жуковский В. И. Коммуникативные основы художественной культуры. Красноярск, 2010. 179 с.
3. Лотман Ю. М. О двух моделях коммуникации в системе культуры. Избранные статьи. 1992. Т. 1. С. 110 – 120.
4. Виноградова А. И., Петрова О. А., Фомина Н. В. *Культурная коммуникация в профессиональном общении как инструмент совершенствования социокультурных процессов* Междунар. науч. конф. (г. Красноярск, 11–14 ноября 2014 г.). – Красноярск, 2014. С. 218 – 220.
5. Леонова Г. Ю. Трансформация художественной коммуникации в искусстве XX века. Вестник МГУКИ. 2014. № 1 (57). С. 228 – 232.
6. Яскевич Я. С. Философские проблемы социальной коммуникации. Минск : Вышэйшая школа, 2017. 285 с.
7. Романова О. О. Культурна комунікація як чинник розвитку соціокультурних процесів *Науковий блог Національний університет "Острозька академія"*. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2013/kulturna-komunikatsiya-yak-chynnyk-rozvytku-sotsiokulturnyh-protsesiv/>
8. Хотинец В. Ю. Культура как коммуникация. Вестник Удмуртского университета. Серия "Философия. Психология. Педагогика". 2005. № 2. С. 3 – 21.

References

1. Basin E.Ya. (1999). Art and communication. Essays from the history of philosophical and aesthetic thought. Moscow [in Russian].
2. Zhukovskij V.I. (2010). Communicative foundations of the artistic culture. Krasnojarsk [in Russian].
3. Lotman Yu.M. (1992). On two models of communication in the cultural system. Selected articles, V. 1, 110 – 120 [in Russian].

4. Vinogradova A.I., Petrova OA, Fomina N.V. (2014). Reshetnev's readings. *Cultural communication in professional education as an instrument for improving socio-cultural processes*. Collection of materials or the XVIII International scientific conference X (pp. 218-220). Krasnojarsk [in Russian].
5. Leonova G.Yu. (2014). Transformation of artistic communication in the art of the twentieth century. *Vestnik MGUKI*, №1 (57), 228 – 232 [in Russian].
6. Yaskevich Ya.S. (2017). Philosophical problems of the social communication. Minsk [in Belarusian].
7. Romanova O.O. (2013). Cultural communication as a factor in the development of socio-cultural processes. *Scientific blog of «Ostroh Academy» National University*. Retrieved from: <https://naub.oa.edu.ua/2013/kulturna-komunikatsiya-yak-chynnyk-rozvytku-sotsiokulturnyh-protsesiv/> [in Ukrainian]
8. Khotynets V.Yu. (2005). Culture as communication. *Vestnik Udmurtskogo universiteta*. Seria: «Filosofia. Psikhologija. Pedagogika», №2, 3 – 21 [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 02.08.2018 р.

УДК 78.03(78)
DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2018.147516>

Муляр Павло Михайлович
кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри спеціального фортепіано
Одеської національної музичної академії
імені А. В. Нежданової
ORCID 0000-0001-7214-2460
mulyar.pavel1@gmail.com

АРХАЇЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПЕРШОМУЗИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ТА ЇЇ ПРОЛОНГАЦІЇ У ВИКОНАВСТВО

Метою дослідження є виявлення у виконавських стильових двоїчностях «суворого – вільного» («класичного – аklasичного», «класичного – романтичного») історичного сліду сакрального – профанного, що виростили з первинних розумових дипластий глибокої архаїки. **Методологічною основою** дослідження виступає інтонаційний підхід шкіл Б. Яворського й Б. Асаф'єва в Україні, у межах якого виділені стильовий компаратив і культурологічний міждисциплінарний метод, за допомогою яких усвідомлюється закономірний зміст виконавських стильових автономізацій у професійній музиці. **Наукова новизна** зумовлена тим, що вперше в музикознавстві представлена теорія детермінації першокультурними стимулами логіки термінологічного вжитку виконавців-фахівців, для яких розрізнення класичного – аklasичного й їхніх аналогів становить підставу стильової автономізації виконавського мистецтва стосовно множинності стильових градацій композиторської творчості. **Висновки.** Архаїчна дипластія – джерело протилежних конструкцій ідеальної сфери, що визначає апріорні розрізнення в розумових операціях типу опозицій протилежних якостей, необхідних в описі окремих предметів, явищ і характеристики істотних показників цих останніх, що має безпосередній вихід на двоїчність рахункових визначень і на архетипові конструкції релігійних символів. Троїчність, виділювана як щось специфічне в розумових операціях європейців, проте, утворює і щось показове для східного світосприймання-світорозуміння, будучи похідною від двоїчності. Базисністю для будь-якої творчої сфери, включаючи музично-виконавську, канонічних форм традиційного мистецтва, фольклорного й популярного, релігійного в тому числі, стосовно якого (= «класичному-зразковому») авторська творчість завжди утворює «вільний» (= «романтичний-одичний») варіант, – у сукупності історичного розкладу змін ролів і типів творчої активності індивідів і колективних суб'єктів народів, націй, інших ментальних спільнот тощо. Виконавська дихотомія класичне – аklasичне утворює *втілення глибинних, зумовлених духовною онтологією опозицій «суворого– не-суворого» мистецтва, виконавських переваг, обумовлених співвідношенням ритуально-богослужбового й світськи-«успадкованого» мислення.*

Ключові слова: виконавська дихотомія класичне – аklasичне; першомузична творчість; психологія дипластії; опозиція сакрального/ритуального – профанного/буттєвого.

Муляр Павел Михайлович, кандидат искусствоведения, доцент, заведующий кафедрой специального фортепиано Одесской национальной музыкальной академии имени А. В. Неждановой

Архаические предпосылки первомузыкального творчества и его пролонгации в исполнительство

Целью исследования является обнаружение в исполнительских стиливых двоичностях «строого – свободного» («классического – аklasического», «классического – романтического») исторического следа сакрального – профанного, выросших из первичных мыслительных дипластий глубокой архаики. **Методологической основой** исследования выступает интонационный подход школ Б. Яворского и Б. Асаф'єва в Украине, в пределах которого выделены стиливой компаратив и культурологический междисциплинарный метод, с помощью которых осознается закономерный смысл исполнительских стиливых автономизаций в профессиональной музыке. **Научная новизна** обусловлена тем, что впервые в музыковедении представлена теория детерминации первокультурными стимулами логіки терминологического обихода исполнителей-профессионалов, для которых различие классического – аklasического и их аналогов составляет основание стиливой автономизации исполнительского искусства по отношению к множественности стиливых градаций композиторского творчества. **Выводы.** Архаическая дипластія – источник двоичных конструкций идеальной сфери, которая определяет апріорные различения в мыслительных операциях типа оппозиций противоположных качеств, необходимых в описании от-